

Голуб О. В.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки

(Бердянський державний педагогічний університет),

Україна

**СУЧАСНИЙ НАПРЯМ КОРЕКЦІЙНОЇ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ – СПІВПРАЦЯ З
БАТЬКАМИ УЧНІВ**

Початкова школа є першим освітнім рівнем та створює фундамент загальноосвітньої підготовки учнів. Найбільш продуктивне виконання завдань цього щабля навчання і виховання можливе за умови співпраці вчителя й батьків учнів, оскільки сім'я та загальноосвітній навчальний заклад є основними чинниками соціалізації молодшого школяра. Професійна діяльність педагога названої освітньої ланки постійно пов'язана із сімейним вихованням та взаємодією з батьками школярів, що передбачає впровадження різних форм соціально-педагогічної допомоги родині, корекційну роботу та педагогічну освіту батьків [3; 4; 5; 6; 7].

Сучасним соціальним проблемам сім'ї та вихованню дітей присвячені дослідження Т. Алексеєнко, А. Болдаревої-Вараксиної, Л. Волинець, О. Горецької, О. Докукіної, І. Дубенець, З. Зайцевої, В. Постоного, О. Савченко, В. Семиченко, Ю. Якубової; зарубіжних педагогів, як-от: С. Лупан, А. Торре Делла, Дж. Уінделл, Г. Фігдор, Д. Фіцпатрік та ін.

Учені дійшли висновку, що встановити контакти з батьками – це важлива складова робота вчителя, оскільки саме з родини починається суспільне виховання: у ній закладається коріння, з якого згодом виростають пагони, квіти й плоди, – а тому неможливо всебічно розвивати дитину й зміцнювати її здоров'я без допомоги сім'ї.

Так, за узагальненими результатами проведення Всеукраїнських Інтернет-зборів батьків першокласників від 10.01.2011 р. майже всі батьки одностайно впевнені в тому, що сьогодні в сучасній початковій школі назріла необхідність тісної співпраці між педагогічним і батьківським колективами. Близько 78 % батьків сучасних першокласників наголошують на тому, що співпраця має бути злагодженою, щоденною, взаємною, плідною, відвертою і чесною, довірливою, відповідальною, спрямованою на спільне вирішення проблем, які виникають. Важливою, на їх думку, є: інформування не лише про невдачі й проблеми дитини, але й про її успіхи; бесіди із психологом; урахування під час навчально-виховного процесу індивідуальних особливостей кожної дитини. У значній частині повідомлень ідеться про важливість батьківських зборів, вчасних консультацій, телефонного зв'язку; спільного відзначення з учителем, дітьми і батьками свят, позакласних заходів (екскурсій, туристичних походів; проведення диспутів, круглих столів тощо). Спільна діяльність сучасного ЗНЗ і сім'ї спрямована на розвиток у дітей інтелектуальних і моральних якостей, фізичного здоров'я, естетичного сприйняття навколишнього світу [8, с. 90–92].

Учителі початкової школи сьогодні мають подбати про те, щоб усі батьки зрозуміли і прийняли принципи гуманістичної педагогіки: креативності – вільного

розвитку здібностей дітей; гуманізму – визнання особистості як абсолютної цінності; демократизму, заснованого на встановленні рівноправних духовних відносин між дорослими і дітьми; громадянськості, заснованої на усвідомленні місця свого «Я» в суспільно-державній системі; ретроспективності, що дозволяє здійснювати виховання на традиціях народної педагогіки; пріоритетності загальнолюдських моральних норм і цінностей [1].

Особливо гостро ця проблема постає у тих сім'ях, в яких дитина потребує корекційних виховних впливів як з боку загальноосвітнього навчального закладу, так і з боку сім'ї [7, с. 291–295].

Розглянемо план дій учителя початкової школи із такою сім'єю. Педагог, перш за все, встановлює довірливий контакт із батьками учня. Він у дуже тактовній формі висловлює свої тривоги, намагається проаналізувати обстановку в сім'ї, де виховується дитина, зрозуміти, чи немає в сімейному устрої тих чи інших моментів, які могли б стати причиною шкільних труднощів учня. Якщо такі труднощі мають місце, необхідно спільно з батьками вжити заходів щодо їх усунення або згладжування. Учитель має надати рекомендації рідним дитини стосовно її індивідуального розвитку (загальновікові та специфічні психологічні особливості), симптоматичні рекомендації, спрямовані на вирішення часткової психологічної проблеми (подолання визначених поведінкових проявів (наприклад, агресивних), з розвитку окремих психічних функцій (наприклад, уваги) тощо.

Якщо педагог не побачить позитивних результатів, а стан дитини залишиться таким же важким або погіршиться, він має дуже тактовно порадити батькам звернутися до лікаря («диспетчерські» рекомендації). Треба доброзичливо й аргументовано переконати рідних учня в необхідності більш серйозного обстеження школяра. Бажано при цьому підготувати об'єктивну педагогічну характеристику, в якій чітко вказати, які труднощі відзначаються в дитини, що вже було зроблено вчителем для їх корекції. Отримавши рекомендації лікаря – дитячого психоневролога, – можна намітити більш дієві заходи педагогічної корекції [2, с. 9–10].

Отже, педагог і сім'я – міцні союзники, однодумці. Навіть за умови толерантного, але нейтрального ставлення один до одного вони не зможуть допомогти дитині. А якщо спільну мову не знайдено, довірливі стосунки не встановлені, то вчителю вже не треба думати про виховання, оскільки в такому випадку жодні найкращі поради й методи йому не допоможуть.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Виховання особистості : підручник / Іван Дмитрович Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
2. Венгер А.Л. Психологическое консультирование и диагностика. Практическое руководство / Александр Леонидович Венгер. – М. : Генезис, 2001. – 128 с.
3. Кукушин В.С., Болдарева-Вараксина А.В. Педагогика начального образования / А. В. Болдарева-Вараксина, В.С. Кукушин. – М. : МарТ, 2005. – 590 с.
4. Коррекционная педагогика в начальном образовании / Под ред. Г.Ф. Кумариной. – М., Академия, 2001. – 324 с.

5. Коррекционная педагогика в начальном образовании / Под ред. Г.Ф. Кумариной. – М., Академия, 2001. – 324 с.
6. Зайцева И.А., Кукушин В.С. Коррекционная педагогика / И. А. Зайцева, В.С. Кукушин. – М. : МарТ, 2002. – 304 с.
7. Подласый И.П. Курс лекций по коррекционной педагогике / Иван Павлович Подласый. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 352 с.
8. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти : посібник [для вчителів і методистів початкового навчання] / Олександра Яківна Савченко. – К. : Богданова А.М., 2009. – 226 с.